

Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg

siciaeth seciwlaredd
traddodiad cydraddoldeb perthyn islam
symbolaeth gwahaniaethu purpas
tarddiad gwirionedd profiad-o-grefydd anffyddiaeth
cyd-berthnasau moesau crefyddoldeb diwinyddiaeth
perthnasau safiad-bywyd
hunan ystyr moesoldeb jainiaeth crefyddol dynoliaeth anthropoleg
cyfrifoldeb cyflwr-dynol goddefgarwch byddolygon cristnogaeth
cwestiynau-eithaf ymarfer theistiaeth credoau-sefydliadol astudiaeth gwybodaeth addoliad
iddewiaeth cynefin drygioni bwdhaeth hunaniaeth bywyd gweithredu-cymdeithasol cymuned ysbrydolrwydd rhagfarn
dathlu daioni cred ffynonellau-ardurdod cymuned astudiaeth-crefydd dyneiddiaeth rhyfeddod
athroniaeth plwraliaeth amrywiaeth fflydd crefydd
hindwaeth personol rhyddid awdurdod
hawliau marwolaeth
realiti-eithaf

1. Pa eiriau oedd yn sefyll allan i chi?

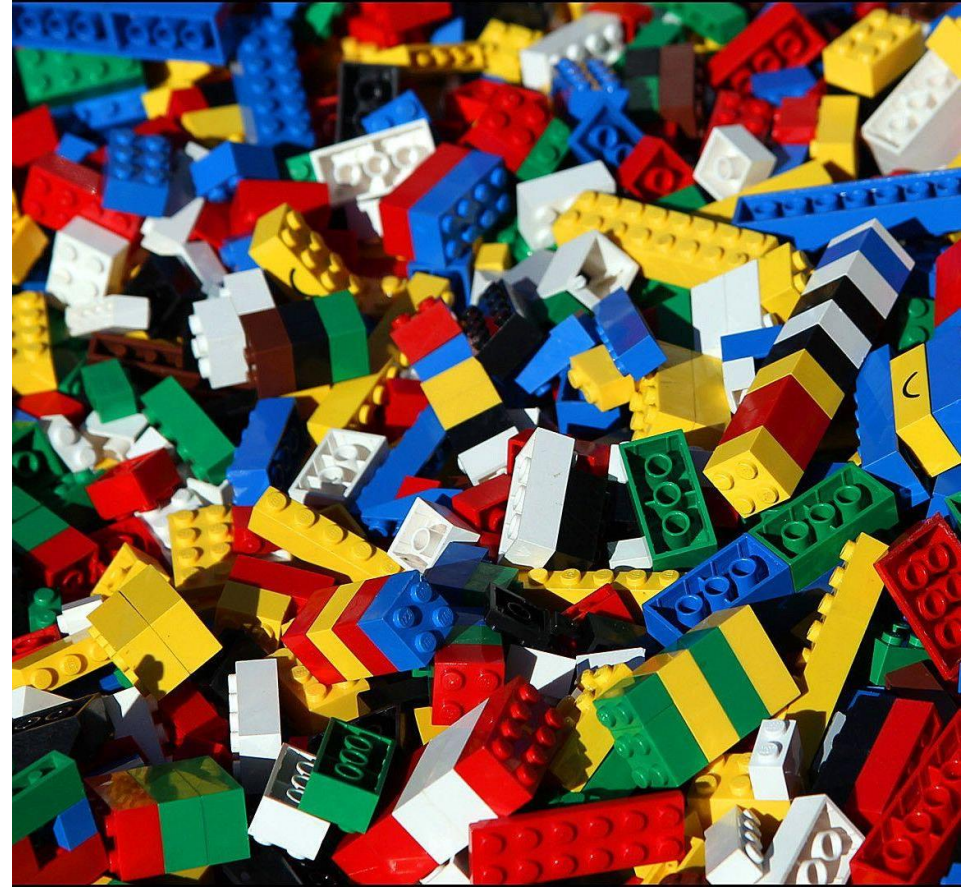
1. Pa eiriau oedd yn sefyll allan i chi?
2. Pa eiriau oedd ar goll?

-
- siciaeth seciwlaredd
 traddodiad cydraddoldeb perthyn islam
 symbolaeth gwahaniaethu purpas
 tarddiad gwirionedd profiad-o-grefydd anffyddiaeth
 cyd-berthnasau moesau crefyddoldeb diwinyddiaeth
 perthnasau safiad-bywyd
 hunan ystyr moesoldeb
 cyfrifoldeb jainiaeth
 cyflwr-dynol dnyffiant
 cwestiynau-eithaf credoau-sefydliadol
 ymarfer gweithredu-cymdeithasol
 iddewiaeth cymuned
 cynefin astudiaeth-bydolygon
 drygioni gwerthoedd
 bwdhaeth cyfiawnder
 dathlu hunaniaeth
 daioni cred ffynonellau-awdurdod
 athroniaeth sancteiddrwydd
 hindwaeth cynaladwyaeth
 personol amrywiaeth
 rhyddid awdurdod
 hawliau marwolaeth
 realiti-eithaf

1. Pa eiriau oedd yn sefyll allan i chi?
2. Pa eiriau oedd ar goll?
3. Pa eiriau oeddech chi'n chwilio amdanynt?
4. Beth mae hyn yn dweud wrthyich am y ffordd yr ydych yn ymdrin â Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg?

Areas of learning and experience Meysydd dysgu a phrofiad

Y Celfyddydau Mynegiannol
 Expressive Arts

Iechyd a Lles
 Health and Well-being

Y Dyniaethau
 Humanities

Ieithoedd, Llythrennedd a
 Chyfathrebu
 Languages, Literacy and
 Communication

Mathemateg a Rhifedd
 Mathematics and Numeracy

Gwyddoniaeth a Thechnoleg
 Science and Technology

CYNNWYS

Sgiliau trawsgwricwlaidd a sgiliau cyfannol

Ystyriaethau penodol ar gyfer y Maes hwn

Cysylltiadau allweddol gyda Meysydd eraill

Themâu trawsgwricwlaidd

Canllawiau ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg

CONTENTS

Cross-curricular skills and integral skills

Specific considerations for this Area

Key links with other Areas

Cross-cutting themes

Religion, values and ethics guidance

Hafan > Cwricwlwm i Gymru > Y Dyniaethau

MAES DYSGU A PHROFIAD

Y Dyniaethau Humanities

Canllawiau i helpu ysgolion a lleoliadau i ddatblygu eu cwricwlwm eu hunain, gan alluogi dysgwyr i ddatblygu o ran y pedwar diben.

Cynnwys

1. Cyflwyniad
2. Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig
3. Egwyddorion cynnydd

4. Disgrifiadau dysgu

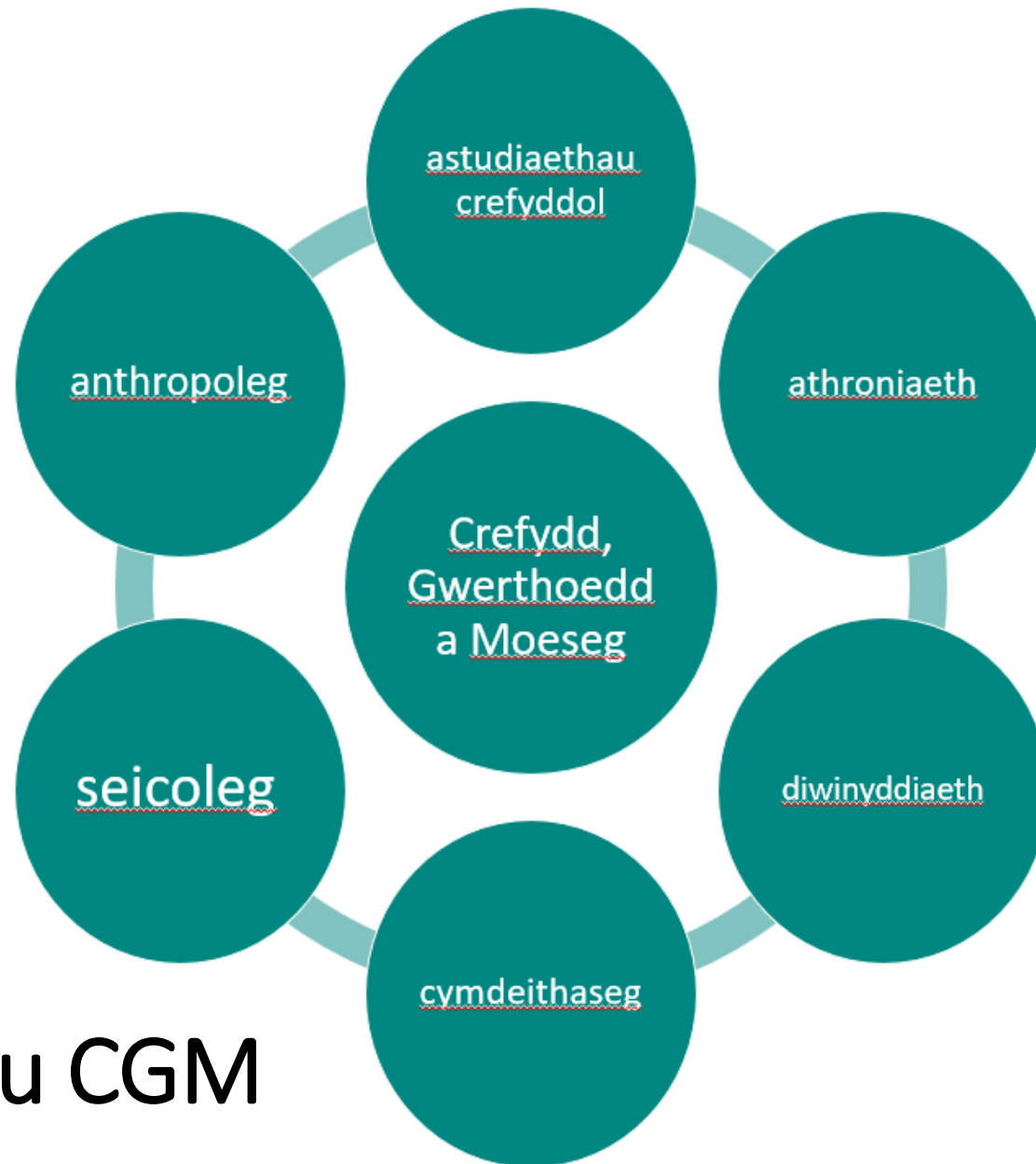
5. Cynllunio eich cwricwlwm

5. Designing your curriculum

1. Cyflwyniad

Gall Maes Dysgu a Phrofiad y Dyniaethau (Maes) gynnau ymdeimlad o

PERTHNASOL

Disgyblaethau CGM

Disgyblaethau CGM

Athroniaeth – Pam ddylem ni fod yn garedig i bobl eraill?

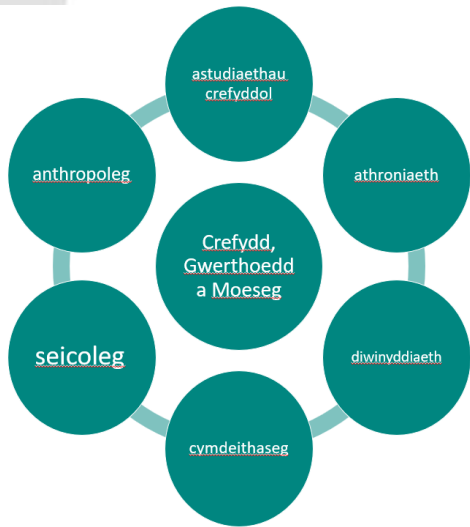
Diwinyddiaeth – Beth mae'r stori yn dweud wrthym am sut i drin pobl eraill?

Cymdeithaseg – Pwy sy'n ein helpu o fewn ein cymuned? (arweinwyr crefyddol)

Seicoleg – A yw dathliadau yn ein gwneud ni'n hapus?

Anthropoleg – Pam ydym yn dathlu digwyddiadau'r gorffennol? A yw pobl eraill yn dathlu mewn ffyrdd sy'n wahanol i fi?

Astudiaethau crefyddol – Pa straeon sy'n bwysig i bobl o amrediad o gredoau crefyddol gwahanol?

Disgyblaethau CGM

Athroniaeth

A oes duw? O ble ddaethon ni? Beth yw pwrpas bywyd?

Diwinyddiaeth

Beth mae'r Beibl/Qur'an/Natur yn ei ddweud wrthym am Dduw?

Cymdeithaseg

Pam fod llawer yn fy nghymuned yn dathlu'r Nadolig hyd yn oed os nad yw'r mwya frif ohonyn nhw'n dilyn Crist?

Seicoleg

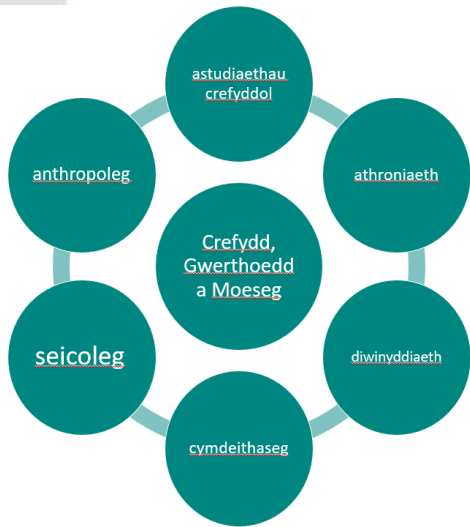
Pam mae mwy o bobl grefyddol dan lai o straen ac yn fwy bodlon ar eu bywydau n a phobl anghrefyddol?

Anthropoleg -

Pam mae diwylliannau ledled y byd yn ei chael hi'n bwysig cofio digwyddiadau'r go rffennol? Ydy anifeiliaid yn cofio llwyddiannau'r hynafiaid?

Astudiaethau Crefyddol -

Pam fod yna themâu cyffredin mewn gwahanol grefyddau ond eto mae'r arferion morwahanol – e.e. addoliad, adeiladau, credoau, sylfaenwyr ac ati...

[illegible]

- datblygu dealltwriaeth o'r ddisgyblaeth a'i gwerth
- darparu cyd-destunau cyfoethog i ddysgwyr fod yn chwilfrydig, archwilio

What concepts should be
included in RVE?

Pa gysyniadau ddylai fod
Wedi'i gynnwys yn RVE?

Pa gysyniadau sy'n ganolog i'r topig neu'r thema?
Sut ydych yn helpu'ch dysgwyr i ddeall rhain?

addoliad	cyd-berthnasau	daioni	gweithredu- cymdeithasol	personol	safiad-bywyd
amrywiaeth	cyd-gysylltiad	dathlu	gwerthoedd	perthnasau	sancteiddrwyd d
awdurdod	cydraddoldeb	diwylliant	gwirionedd	perthyn	seciwlaredd
bydolygon	cyfiawnder	drygioni	gwybodaeth	plwraliaeth	symbolaeth
bywyd	cyfrifoldeb	dyneiddiaeth	hawliau	profiad-o- grefydd	tarddiad
cred	cyflwr-dynol	dynoliaeth	hunaniaeth	pwrpas	traddodiad
crefydd	cymdeithaseg	ffynonellau	hunan	realiti-eithaf	ymarfer
credoau- sefydliadol	cymuned	ffydd- awdurdod	marwolaeth	rhagfarn	ystyr
crefyddoldeb	cynladwyaeth	goddefgarwch	moesau	rhyddid	
cwestiynau- eithaf	cynefin	gwahaniaethu	moesoldeb	rhyfeddod	ysbrydolrwydd

Jaleel's big day
will be a day called Eid al-Fitr.

Pa wybodaeth allwch
chi ei dysgu o'r
fideo?

Pa gysyniadau sy'n
cael eu harchwilio yn
y fideo?

Gwybodaeth	Cysyniadau
Eid ul Fitr, Ramadan	Gwyliau a dathliadau
Dysgu Arabeg	Hunaniaeth
Mosg	Lle arbennig, cymuned
Meddwl am eraill, bod yn garedig	Cymuned, diwylliant
Ymryddio yn ystod Ramadam	Dilyn rheolau
Qur'an	Ffynhonnell awdurdod
Gweddi, ymolchi	Defod, addoliad

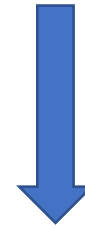
- Beth yw'r deilliannau dysgu a fwriedir ar gyfer yr uned hon o waith?
- Beth mae'r dysgwyr eisoes yn ei wybod, yn ei ddeall ac yn gallu ei wneud?
- Pa gysyniadau ddylai fy nysgwyr eu datblygu?
- Pa wybodaeth a sgiliau ddylai fy nysgwyr eu datblygu?
- Pa wybodaeth hanfodol fydd angen ar y dysgwyr?
- Sut byddaf yn gwybod bod fy nysgwyr wedi dysgu a deall hyn?

Meddwl am weithgareddau difyr!

Gwneud cerdyn cyfarch...arsylwi ar gywion yn deor mewn deorydd...
siocled Masnach Deg...ailgreu gardd Basg...dylunio het Basg...
gorsafoedd y Groes...stori'r Atgyfodiad...Pasg o gwmpas y byd. ..

Neu...

Pam mae Pasg yn bwysig i rai bobl?

Beth yw dy brofiad di o'r Pasg?

Gwener y Groglith

Arwyddocâd y Pasg: maddeuant, aberth, iachawdwriaeth, ffydd, cred, brad,
atgyfodiad, bywyd ar ôl marwolaeth, cosb, cyfiawnder.

Sylfaen y ffydd Gristnogol

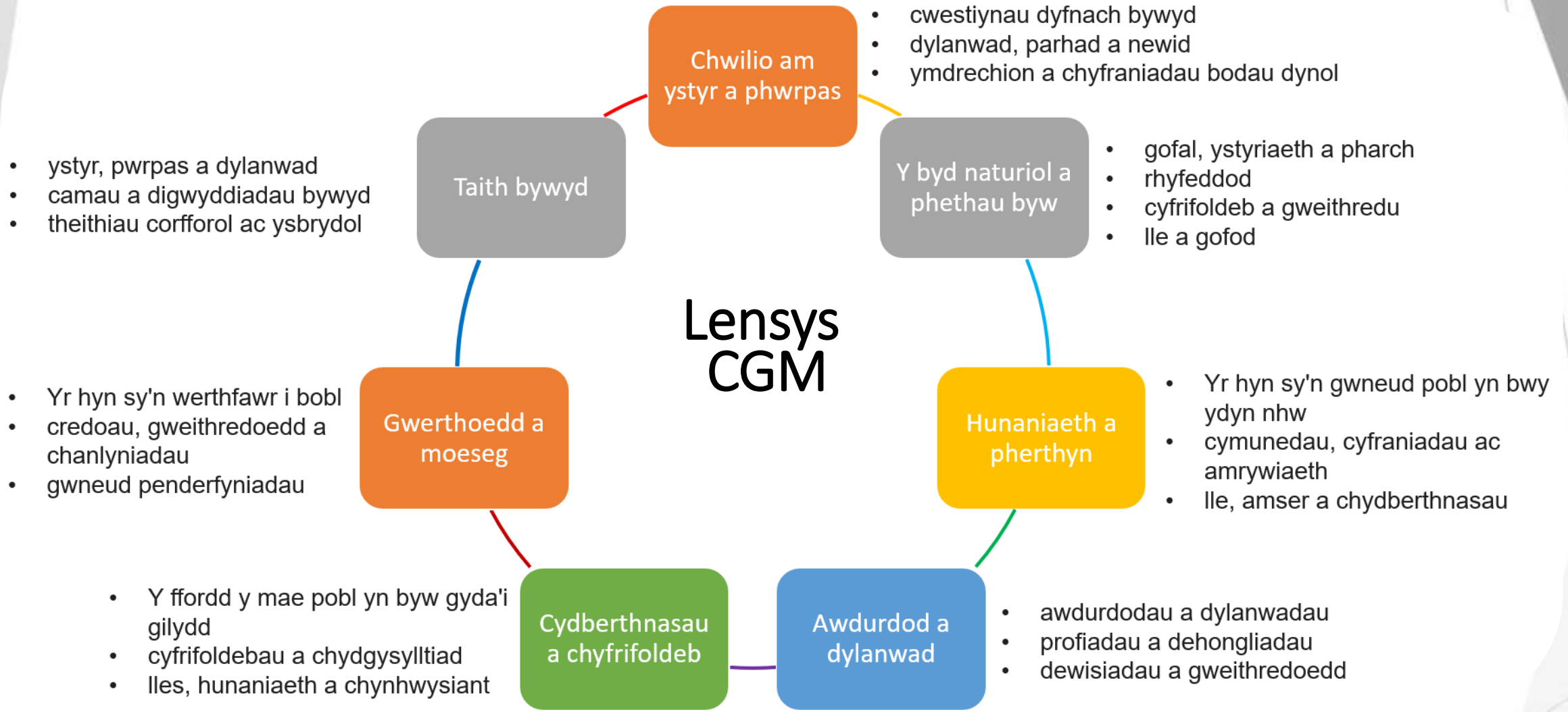
Gwybodaeth	Cysyniadau
Eid ul Fitr, Ramadan	Gwyliau a dathliadau
Dysgu Arabeg	Hunaniaeth
Mosg	Lle arbennig, cymuned
Meddwl am eraill, bod yn garedig	Cymuned, diwylliant
Ymprydio yn ystod Ramadam	Dilyn rheolau
Qur'an	Ffynhonnell awdurdod
Gweddi, ymolchi	Defod, addoliad

- Beth yw'r deilliannau dysgu a fwriedir ar gyfer yr uned hon o waith?
- Beth mae'r dysgwyr eisoes yn ei wybod, yn ei ddeall ac yn gallu ei wneud?
- Pa gysyniadau ddylai fy nysgwyr eu datblygu?
- Pa wybodaeth a sgiliau ddylai fy nysgwyr eu datblygu?
- Pa wybodaeth hanfodol fydd angen ar y dysgwyr?
- Sut byddaf yn gwybod bod fy nysgwyr wedi dysgu a deall hyn?

ENWHRIFFT 3

Cysyniad	Yr hyn yr wyf am iddynt ei wybod	Yr hyn yr wyf am iddynt ei ddeall	Gweithgareddau posib
Perthyn cymuned braddodiad arfenon dathlu gwernhaedd cydberthynas symbolaeth Addoli	Pa gwlad mae crefydd sikhaudd yn dod o yn gwneud hyn? Beth yw enw ket arbennig mae bachgen sikh yn gwisgo? Beth yw arfer pwyag o fewn sikhaudd? Beth sydd yn digwydd yn ystad guyl Uaisakhi?	diwylliant, crefydd sikhaudd pwyagwydd gwsg mewn crefydd sikhaudd rheolau l arfenon sikhaudd pwyagwydd y deml Beth yw guyl Uaisakhi → pam fod o'n cael ei dathlu	labelu bachgen sikh ~ beth mae nhw yn ei wisgo feili feithiau am arfenon sikhaudd edrych ar straeon sikhaudd ~ amreiliad Poster digwyddiadau guyl Uaisakhi

Gweithgaredd 3b

The Bible:

Is it just
another book?

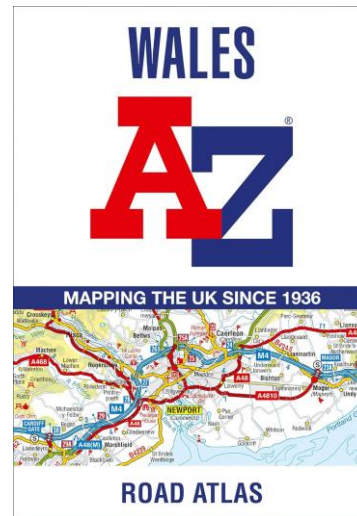
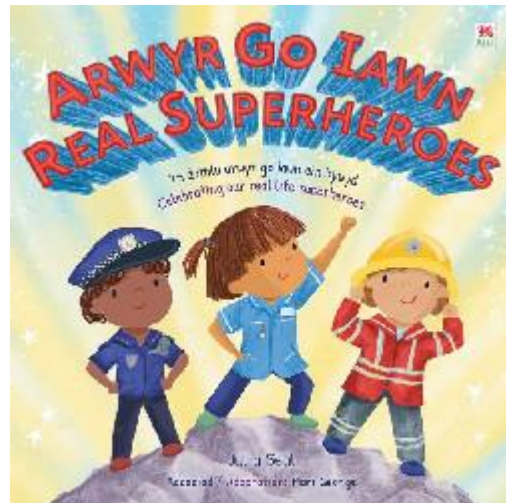
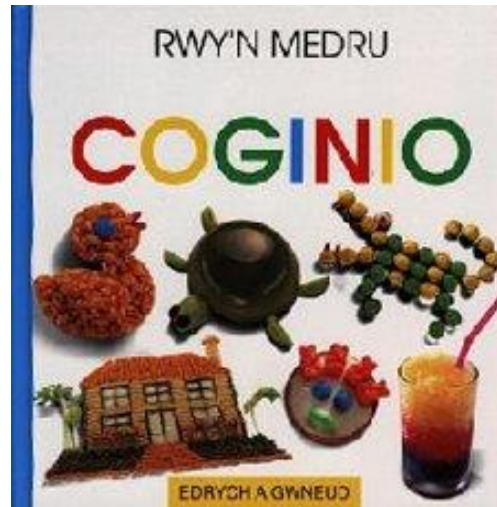
Authority and
influence

Values and
ethics

BEIBL BACH I BLANT

Y dechrau gorau un

Y Beibl:

Ai llyfr cyffredin
mohono?

Awdurdod a
dylanwad

Gwerthoedd a
moeseg

Gus Speth:

Cyn weinyddwr,
Rhaglen Ddatblygu'r
Cenhedloedd
Unedig, Yr Unol
Daleithiau

“O’n i’n arfer credu taw’r prif broblemau amgylcheddol oedd colli bioamrywiaeth, ecosystemau yn dymchwel a newid hinsawdd. Meddyliais y byddem yn gallu datrys y problemau hyn gyda 30 mlynedd o wyddoniaeth dda. Ond roeddwn yn anghywir.

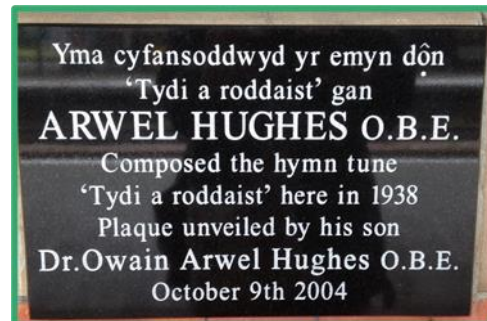
Y prif broblemau amgylcheddol yw hunanoldeb, trachwant a difaterwch... er mwyn delio gyda rheiny mae angen trawsnewidiad ysbrydol a diwylliannol a dydyn ni (y cyfreithwyr) a’r gwyddonwyr, ddim yn gwybod sut i wneud hynny.”

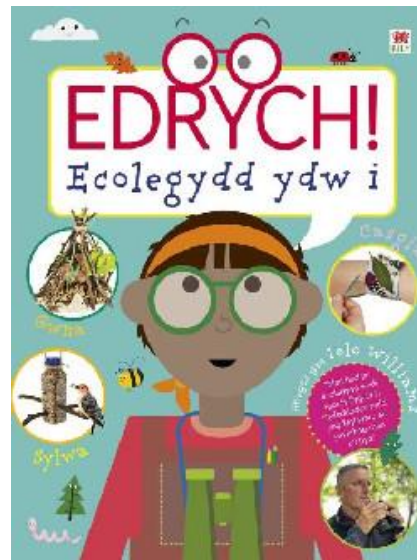
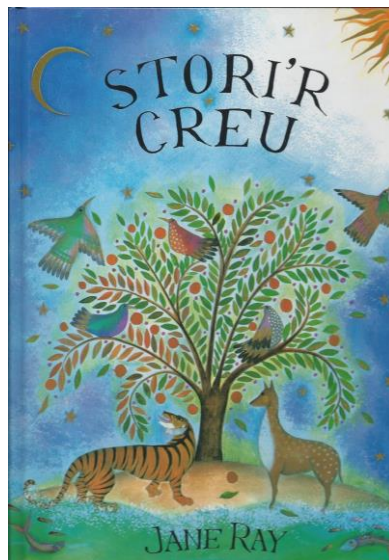
Y byd naturiol a
phethau byw

Cydberthnasau
a chyfrifoldeb

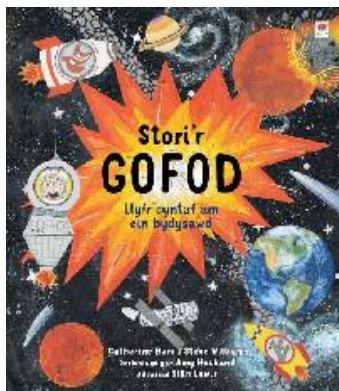
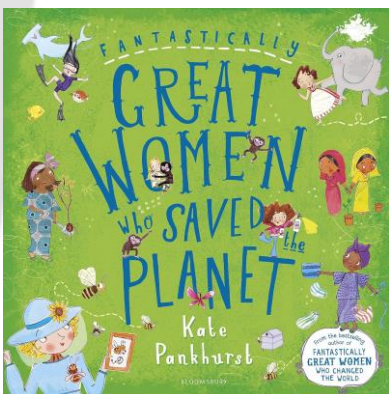

Partneriaeth **Bioamrywiaeth** Cymru
Wales **Biodiversity** Partnership

Y byd naturiol a
phethau byw

Cydberthnasau
a chyfrifoldeb

GOODWILL MESSAGE

OF THE YOUTH OF WALES

Neges Ewyllys Da Ieuenctid Cymru

GWILYM DAVIES, 1879-1955
Founder of the Message

GOODWILL DAY, MAY 18th, 1961

Dydd Ewyllys Da

Published by The Welsh League of Youth in collaboration with The Welsh National Council of U.N.A.

XTX 1975 A6

Neges Heddwch ac Ewyllys Da
Peace and Goodwill Message

Gwrth-hiliaeth
Anti-racism

Urdd

GALW. NHW. ALLAN.

CALL. THEM. OUT.

18 MAI
2023

Rhanna. Cefnoga. Gweithreda.

Share. Support. Take action.

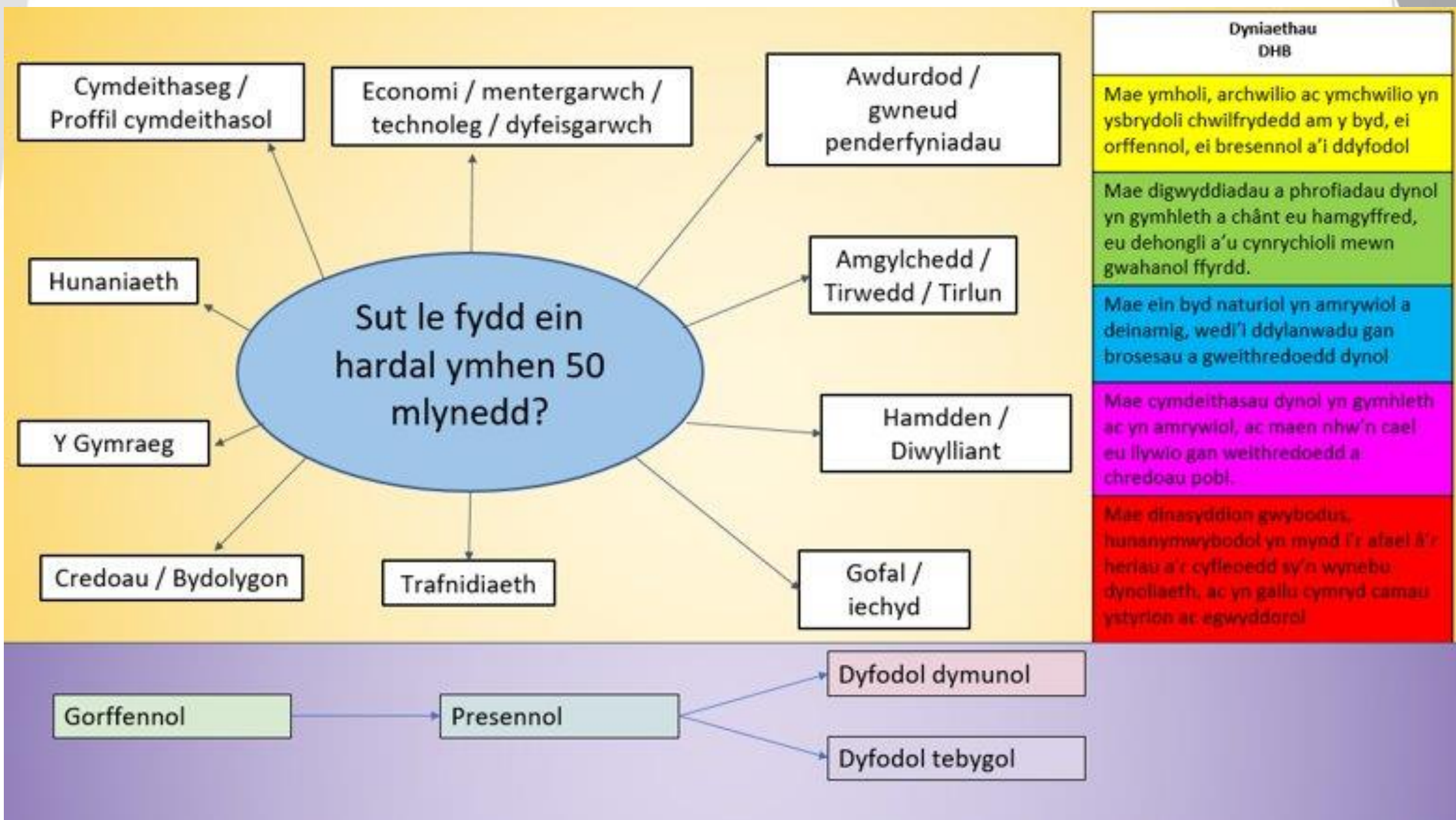
News

Anti-racism charity calls on rest of UK to follow Wales' lead on black history curriculum

Gwerthoddd a
mising

Cydberthnasau
a chyfrifoldeb

i Mandadol

Mae'r canllawiau ar grefydd, gwerthoedd a moeseg ym Maes y Dyniaethau yn statudol a chânt eu cyhoeddi o dan adran 71 o Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 (y Ddeddf) a bwriedir iddyn nhw helpu'r rhai sy'n gyfrifol o dan y Ddeddf am gynllunio'r maes llafur ar gyfer crefydd, gwerthoedd a moeseg fel rhan o gwricwlwm yr ysgol.

Crefydd, gwerthoedd a moeseg

Statws cyfreithiol y canllawiau ar grefydd, gwerthoedd a moeseg

gan ystyried

‘rhaid i berson ystyried y canllawiau, ymgysylltu â nhw a’u hystyried yn ofalus cyn gwneud penderfyniad neu benderfynu ar bolisi. Wedi gwneud hynny, byddai angen rheswm da dros unrhyw wyro oddi wrtho a chyfiawnhad dros beidio â chydymffurfio ag ef. Mae unrhyw wyriad oddi wrtho angen sail dystiolaethol gadarn.’

Mae'r canllawiau ar Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg ym Maes y Dyniaethau wedi cael eu hysgrifennu i fod yn hygyrch i bawb sy'n gyfrifol am gynllunio cwricwlwm. Bydd yn rhaid i'r canlynol ystyried y canllawiau wrth gynllunio cwricwlwm:

- pennaeth ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir
- corff llywodraethu ysgol a gynhelir neu ysgol feithrin a gynhelir
- darparwr addysg feithrin a ariennir nas cynhelir
- yr athro sy'n gyfrifol am uned cyfeirio disgyblion
- pwyllgor rheoli uned cyfeirio disgyblion
- person sy'n darparu addysgu a dysgu ar gyfer plentyn ac eithrio mewn ysgol a gynhelir, ysgol feithrin a gynhelir neu uned cyfeirio disgyblion yn rhinwedd trefniadau a wneir o dan adran 19A o Ddeddf Addysg 1996 (p. 56)
- awdurdod lleol yng Nghymru

Yr hawl i dynnu'n ôl ac Crefydd, gwerthoedd a moeseg ôl-16

Mae CGaM yn orfodol i bob dysgwr rhwng 3 ac 16 oed

Mae hyn bellach yn cynnwys plant meithrin:

(gan gynnwys y rhai mewn lleoliadau meithrin a ariennir nas cynhelir)

Crefydd, gwerthoedd a moeseg

Statws cyfreithiol y canllawiau ar grefydd,
gwerthoedd a moeseg

Rhaid i CGM fod yn lluosog

Felly mae'n rhaid iddo gael ei ddylunio fel ei fod:

- adlewyrchu'r ffaith bod y traddodiadau crefyddol yng Nghymru yn Gristnogol yn bennaf tra'n ystyried dysgeidiaeth ac arferion y prif grefyddau eraill a gynrychiolir yng Nghymru
- hefyd yn adlewyrchu'r ffaith bod ystod o argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol yn cael eu dal yng Nghymru

Argyhoeddiadau athronyddol anghrefyddol

Nid yw'n gyfystyr â'r termau "barn" a "syniadau". Mae'n dynodi safbwyntiau sy'n cyrraedd lefel benodol o rymusrwydd, difrifoldeb, cydlynad a phwysigrwydd.

Mae'r rhain yn cynnwys credoau fel:

Dyneiddiaeth

Anffyddiaeth

Seciwlariaeth

Nid argyhoeddiadau athronyddol neu greddoau crefyddol anghrefyddol yn unig yw Heddychiaeth a Feganiaeth

Rhaid i CGM fod yn wrthrychol, yn feirniadol ac yn blwraliaethol

Mae Crefydd Gwerthoedd a Moeseg yn cael ei bennu'n lleol

Rhaid i bob awdurdod lleol gael ei faes llafur cytûn ei hun ar gyfer CGM

Rhaid i'r maes llafur cytûn roi sylw i ganllawiau statudol Cwricwlwm i Gymru ar Hwb gan gynnwys y canllawiau CGM

Rhaid i ysgolion a lleoliadau ystyried y maes llafur cytûn wrth ddylunio eu cwricwlwm.

Crefydd, gwerthoedd a moeseg

Statws cyfreithiol y canllawiau ar grefydd, gwerthoedd a moeseg

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar gyfer Addysg Grefyddol

Mae CYSAG (SACRE) ym mhob awdurdod lleol:

[CYSAG Gwynedd](#)

[CYSAG Ynys Môn](#)

[CYSAG Conwy](#)

[CYSAG Sir Ddinbych](#)

[CYSAG Sir Fflint](#)

[CYSAG Wrecsam](#)

Beth yw CYSAG?

- Yn gyfrifol am Grefydd Gwerthoedd a Moeseg yn lleol.
- 3 grwp: cynghorwyr, athrawon a chynrychiolwyr crefyddol
- Cyfarfod tymhorol
- Monitro a chynghori
- Adroddiad blynyddol

Enghreifftiau o Resymeg Cwricwlwm:

Gwerthoedd, Statws Eglwys a Chrefydd, Gwerthoedd a Moeseg ar gyfer Ysgolion Gwirfoddol ac Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr

GwEGogledd.Cymru
@GwEGogleddCymru
post@gwegogledd.cymru

English

Gwirfoddol a Reolir
(yr Eglwys yng Nghymru)

Hawarden Village
Church School
Gwirfoddol a
Gynorthwyr
(yr Eglwys yng Nghymru)

Gwirfoddol a Gynorthwyr
(Catholig)

Elfen Statudol:
Crefydd, Gwerthoedd a
Moeseg

Enghreifftiau o Ddatganiadau
Rhesymeg Cwricwlwm

Pob ysgol

Diolch yn fawr!